

Latweefchu Awises.

Mr. 9.

Zettortdeenâ 28. Webruar

1857.

Sluddinafchana.

Muhfu Kungs un Keisers pawehlejis taifcht Telegrawi no Rehweles pilfata Jggaunu semmê us Bruhschu rohbescheem un fchi Telegrawe ees zaur Pernawas- Rihgas- Felgawas- Leepajas- un Palangas- pilfateem us Bruhschu semmi arween garr paschu leelzektu, zaur Jggaunu- Widsenmi un Kursemmi zauri. Tad nu tadeht stipri garri meeti garr leelzektu taps eesprausti, us kurreu galla ta leela til dauds juhdses garra drahts buhs peetaifita, kas ees no Rehweles lihds pat Bruhschu semmei, un zaur kurreu drahti tahs sinnas par masu brihdi buhs laischa- mas no weena pilfata jeb no weena galla lihds ohtram. Scho Telegrawi Krohnis taifa few un ir itt wisseem par labbu, kas ar to itt ahtri kahdu sinnu griib nosuhtit. No Rehweles fchi drahte eet us Pehterburgu, Maslawu, Warschawu un wehl us dauds zitteem pilfateem; — arri no Rihgas jaw eet Telegrawes drahte us Dinaburgu un no turrenes us Pehterburgu un Warschawu. No Wahzsemmes rohbescheem fchi wehl eet pa Wahzsemmi un us wiffahm Giropas semmehm un pilfateem. Tad nu ar scho Telegrawi fo Keisers leel taifcht, par kahdahm stundahm sinnas warrehs laift un dab- buht no wiffahm semmehm un pilfateem. Tad irr teizama labba leeta. Bet tad nu arri nemmeet labbi wehâ un darrait kâ tē teikim. Krohnis to griibedams ustaisht, pee leezekka ar ween pa pufswersti weenu no ohtra liks sawest un kahpelê sakraut tohs leelus meetus kas pee Telegrawes wajjadfigi. Tē tee meeti paliks, kamehr Telegrawi buhs ustaisstufchi. Kâ tad nu warr Krohnis nolikt fargu un wakti pee iffatras meetu kahpeles, jo tahdu buhs dauds simts. Tadeht Gubernaments-waldifchana ne ween wiffas basnijas, teefas un muifchas-waldifchanas liks isfluddinaht: lai laudis luhdsami fargahs weenu weenigu no scheem meeteem panemt jeb maitaht — jo littumi itt gruhtu leelu strahpi par to nospreesch teem kas tahdu blehdibu darra — bet Gubernaments-waldifchana sinnadama ka muhfu Latw. Awisehm til dauds lassitaju un tahs itt wiffas draudsēs tohp turretas, luhgufi: Lai wisseem Latweefcheem scho Keisera pawehleifchana isfluddinajam un isstahstam un laudim pee firds leekam, ka schohs meetus ne kahdâ wihjê ne buhs maitaht jeb panemt. To isfluddinadams esmu drohsch, — jo sinnu un tizzu, ka muhfu mihlee Latweefchi fawu Keiseru mihledami un zeenidami Wina teizamu padohmu zeenâ un gohdâ turra un tadeht paschi jaw fargahs un gahdahs ka flahde ne noteel pee scheem Telegrawes meeteem, — un ja arri gadditohs kahds blehndarritajs un besgohscha zilweks, — tad to gohdigu Latweefchu buhs deesgan, kas tahdam darrihs kâ pelnijis.

— 3.

Saunas sinnas.

Wahzu Awises schahdu breefmigu notifku- mu stahsta: Mihlauses pilfata, Wahz- semmê, pasudde us weenreis baggats namneeks. Pehz trim deenahm, tai 22. Janvari f. g. winna lihki atradde pilfata uppê, fo Unstruti

fauz, un dakteri apleezinaja, ka wihrs ne ef- soht wis flizis, bet pirms noschnaugts un tad uppê eemests. Teefas sahze tuhliht pehz flepkawa klaufchinah, un sanehme tadeht kahdu seerwu, kas pilfata strahdadama fawu maifi pelnija; jo namneeks mehdsis to allasch apmekleht, tadeht ka apnehmusees winnam

bruhti apgahdaht. Seewa preefsch teefas fazzijuse, ka effoht gan pee wiina nahwes wainiga, jo ar wiinau johkodama effoht sawu preefschautu tam ap faklu sehjuse, un to ta netihfschi noschnauguse. Teefa mannidama, ka seewa wehl ihsti to pateesibu ne gribb isfazziht, irr wehl zittus, fo dohma wainigus, likkuse sanemt, un tadeht wehl dsirdefim, ka fchis breeimigs darbs irr notizzis. G.

Pateiziba Latweefchu Uwifeshm.

Mihli Uwifschu lassitaji gan atminncees ka pagahjuschâ gaddâ kahdâ Uwifschu nummeri tappe sinnams darrihts, ka Wihnschlinku-muischas Wahrnukrohga reh dineeka-meisteram Walteram Sallo zettortdeenâ, kamehr winsch lihds ar sawu gaspaschu basnizâ bijis, smukka un dahrga mehrschaumes pihpe no swahrku kabbatas schenklambari issagta. Labs laizinsch pehz tahs isfluddinaschanas pagahje, te us weenreis tas minnehts reh dineeka-meisters dabbuja gramatu no Baustas apgabbala, 14 juhdses no Wahrnukrohga, fur kahds gohda wihrs raksta, ka tahda pihpe, ka Latweefchu Uwifsch isfluddinahts, kahdam jaunam zilwekam atnemta un muischas waldischanaï nodohta. Nu Waltera kungs ne fo zittu ne warreja darriht, ka us to muischu, fur wiina pihpe nodohta, aisbraukt un to atdabuhht, jo us pastu tahdas leetas gan subtiht ne peenemt. Us to muischu ar sawahm rikti-gahm parahdischanahm nobrauzis sawu pihpi atdabbuja 22. Juhni 1856. Zaur to gan pihpe ohtrteek dahrgaka palikke, ka tahds leels gabbals bij jabrauz, par isfluddinaschanu Uwifsch sawa teefa jamaksa un rubbulis pateizibas maksas tam zilwekam par to peerahdischanu. Bet fo darriht!

Wisseem jauneem zilwekem, kas us netiktu zelkeem gribb saht staigaht, te ussawzam: Behdseet no launahm kahrdinaschanahm; jo blehdiba few paschai rikhtes greesch!!

Ufahthu-muischas Wispureru fainneekam, Saunpils kirspehle, pagahjuschâ gaddâ Augusta mehnesi 4 sirgus nosagge, un lihds ka Latw. Uwifsch no tam isfluddinaja, tad zaur gohdigeem zilwekem sinu dabbuja, ka us Rihgas puffi tshiggani tahds sirgus wedduschi. — Pehz kahda laika Wispureru fainneeks sawus sirgus atdabbuja. — Te no schihm diwi sahdsibahm warr redseht, ka irr gauschi labbi, ja kam kahda wehrtibas-leeta tohp nosagta, to tuhda likt Uwifsch isfluddinaht, un ne schehloht to masu naudu par tam isdoht. *)

*) So dauds Uwifschu lassitaju, jo dauds labbuma tabs darra.

Kurrâ laika preedes zehrtamas, kad no tahm ehkas gribb taifih?

Kahds leels sinnedes fewim isredseja tshetras preedes no sehklas audsetas, weenâ weeta un weenâ deenâ. Wissas tshetras bija weenâ resnumâ auguschas. No schahm tshetrahm preedehm winsch pirmu nolaiide Dezember mehnescha gallâ, ohtru Janwara mehnescha gallâ, treschu Webruara mehnescha gallâ un zettortu Merza mehnescha gallâ, un no tahm istaifija balkus weenlihdsigâ garrumâ un resnumâ. Pehz tahm tahs zehle weenu pee ohtras us stelkeem, un kad labbi bija iskaltuschas, tad tik dauds swarrus paschâ widdu uslikka, kamehr luhse. Za wiffahm tshetrahm weenads stiprums buhtu bijis, tad weenâ reise buhtu luhsuschas, — bet ne ta. Tas kohks, kas Dezember mehnesi bija zirfts, gan driht ohtrs tik stiprs rahdijahs, ne ka tas, kas Merza mehnesi bija zirfts.

Kahrtis, fo tas pats kungs Dezember mehnesi likke zirft, tshetrrreis stiprakas israhdijahs, ne ka tahs Merza mehnesi zirftas. Plankas, kas sirgu-stalka grihdê liktas, trihs reis ilgat stahweja, kad kohki Dezember mehnesi bija zirfti, ne ka kad scho Merza mehnesi zirte.

No tam warr redseht, ka Dezember a mehnesi irr tas laiks preedes un egles zirst kad ehkas no tahm gribb taifih. Muhsu laudis fakka: Jauna mehnesi jazehrt. Warr buht; bet labba wehl, kad jauna mehnesi zehrt gadda galla, woi arridsan gadda eefakuma, un ne gaida Webruara woi Merza mehnesi, jo tad jaw kohli mettahs mihkstaki.

D . . b . . r.

Dakters Kane.

Ur ko schis teizams wihrs gohdu un pateifchanu pelnijis, to scheid ar kahdeem wahredeem gribbam isstahstih. Kane irr dsimmis Amerika un scho brihdi 34 gaddus wezs, mafisch no auguma bet leels no prahta un gudribas. No sawa tshetrapadesmita gadda tas gandrihs lihds schim weenadi reisojis pa juhrahm un pa sweschahm semmehm sawu paschu un arri zittu zilweku gudribu wairodams. Kineseru semmi un tahs fallas pahrestaigajis, ko Wilippines sauz, kur wehl tahdi tumfschi pagani dsihwo, kas zilweka gaku ehd, tad atkal tai ugganu kalna, ko sauz: Zall, lihds 700 pehdas pee zeeta strikka nolaidees, kamehr gandrihs nedsihwo iswilkuschi ahra, — jebfchu tai dsikumâ wehl itt labbi warrejis apskattitees, — zaur Awrikas Kehniu walstim stary Mehgeru un wehrgu tautahm reisojis, — tad atkal par wirfsneeku Amerikaneru karrapulkos deenejis un kahda kauschanâ Mekikaneru semme eewainohts tappis, pehz turpat tohs milskalnuus mehrojis, ko sauz: Popokatepetelu, tad par ahristi lihds gahjis ar teem kuggeem, kas pirmu reis tappe isfuhtiti to nosudduschu, warrbuht kaut kur wehl pee dsihwibas buhdamu, jeb kahda nelaimê nonihkuschu, par seemeta juhrahm reisodamu Pranklinu meklegt, — pehz par preekschneeku un walbitaju bijis, kad ohtru reis isfuhtija kuggus Pranklina deht. — Taggad schis drohschais un ne-apnizzis wihrs Londones pilfata miht un gahda treschu reis isbraukt, woi ne isdohtohs Pranklinu useet,

ko ne buht ne tizz, ka pawissam wairf ne buhtu atrohnams. *) Schis dakters gan tas leelakais reisneeks, kas muhsu deenas dsihwo un par seemeta pasauli staigajis. Wirsch atradde ne ween ka Amerika dauds tabtaki prett seemeta isplattahs, ne ka lihds schim bij sinams un ka us seemeta pussi no Greenlantes wehl leeli kalni un kahda leela uppe juhra ee-eet, — bet arridsan tik tahla seemeku weeta (78°41'), ka lihds schim neweens kuggis wehl ne bij aishrauzis, ais uhdena, leddus-milskalneem un plaschahm tihri nahwes-semmehm, usgahje jaunu filtafu semmi (ta raksta teescham sawa gramata), kurrâ atkal fahle spirgt un augt, un jaunu, bet ilgi jaw tur nodohmatu seemeta juhru, kurrâ nekahds leddus un kas lihds 4200 Calendeeruhohdes (jeb 5364 werstes) isplattahs. Schinni juhra, wiann'puss safalluschahm semmehm un uhdeneem, us kahdahm fallahm arri Pranklins un wianna beedri warr buht wehl dsihwi un atrohnam, un schahs weetas pascha seemeli gandrihs kahdu pateefibu sluddina par wezjahm seemeta kauschu stahsteem, kas ne ween paradihsi tur melsch, bet arridsan no kahdas jaukas un brihnischligas weetas stahsta, kur warroht eebraukt sakka un seededama semme.

(Turplifam wairaf.)

*) Par Pranklinu lassî Amerikas isstahstichanâ.

Stahstinsch.

Weens neprezzehts namneeks, kas dauds gaddus peedsihwojis, noswerr 11 mahrzinas wehfschu galkas preeksch wahrifchanas. Bet kur naw labbas kreetnas feewas eeksch mahjahm, tur ne eet labbi. Spihsmanne sinnaja us sawu labbumu ween skattitees un suhdseja kungam, ka kalle gaku aprihjuse. Namneeks kluusu aisgahjis us kurni, sakampj to kalle un to noswehre us swarru. Tad wirsch fazzija spihsmannei: redsi, 11 mahrzinas galkas te gan atrohnu, bet kur tad ta kalle palikkuse?

S—li.

Sluddinaschanas.

Wiffi pee Puhnes pagasta, Talses aprinki, peeder-
rigi nu pahr tohbeschu dšihwodami nowadda-lohzejki tohp
zaur scho usaiginati, famu peerafsischamu pee zitta pa-
gasta libds Zurgeem 1857 appabdabt, jeb zittadi teem
pafcheem nowadda hubs atpalkat jonabh. 3

Pubnes pagasta teefá, tai 12. Webruari 1857.
(S. B.) ††† K. Grünberg, pagasta-wezz.
Feyerabend, teefas-freibw.

Labs muhrneeks, kas arri warretu seemá par us-
rangu (waggari) buht, warr pa Zurgeem 1857 weetu
dabbuht un tadeht drihs meldetees K a b i l l e s muischá
pee muischasfunga 2

L. Richter.

Kabdi 4 steegeku un dalstinu sribketaji un arri kabdi
15 srahdueski pee steegeku zepka, warr pa Zurgeem
1857 weetu dabbuht us wiffu gaddu jeb us waffaru
ween libgt, un tadeht lai drihs peemeldejahs K a b i l l e
pee steegeku meistera 2

I. Stoffregen.

Labs dreimannis kas arri mabl taifibt tabdas
truhbas, ar kurrabm uhdeni wadda no awota us hadd-
uhst, — warr dabbuht weetu. Skaidrakas stannas par
to dabbujamas Kursemmé, pee Baldones weffelibas
awota pee 1

Barona von Korffa.

14tá Webruari nakti eeksch Strihpu-
krohga ais Kuldigu no steddeles irr isagts
tappis Apprifu Sebfa-fainneekam Ernes
Seimann sirgs, no Pahlwahn pelleks, ar mellu sribhyi
pahr mugguru, ar kuptu asti un kuptlahm krehpehm, ar
swaigsmi us peeri, 10 gaddu wezs, us labbu azzi stulbs,
labs pee meefabm. Kas to sagtu sirgu usrahda, dabdu
5 rub. fudr. Ta peeteifschana irr pee Apprifu pagasta-
teefas. Apprifos, tai 23. Webruari 1857. 3

Pee grabmatu-pahrdeweja G. A Keyher Zelgawá,
fá arri pee wiffseem zitteem grabmatu-pahrdewejeem warr
dabbuht tabdas grabmatas:

Lihku spreddiki us behrehm lassami. Appabdabi
no zitteem Kursemmes mahzitajeem un taggad pahre-
randfiti, waitoti un trescho reisi drifketeri. Ar Kristus
bildi. Gesf. 60 kap.

Skoblas-grabmatina fur ihfi stabstini ar jaw-
sahm mahzibabm atrohuami. Latweeschu wallodá pahre-
tulkoti no J. Rabnberg. Safsch. 15 kap.

Behruu-preeks jeb masa, masa grabmatina, zaur
fo behrni weegli, ahtri un flaidri warr eemahzitees
lassiht. Safsch. 10 kap.

Zelgawá pee Steffenhagen un dehla warr
dabbuht to grabmatu:

Janns preeks Passitajeem.

Stahsti un dseefmas par prabta zillašchanu un derriqu
laika kawekli. Sarafiti no G. J. Schönberg. 1856.
Gesefeti 10 kap.

Labbibas un prezzu tirgus Rihgá tai 25. un Leepajá tai 23. Webruar 1857 gaddá.

M a f f a j a p a r:	Rihgá.		Leepajá.		M a f f a j a p a r:	Rihgá.		Leepajá.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Ešchetw. (1 puhru) rudsu . 2,10—	2	20	2	—	1/2 puddu (20 mahrz.) djelses . . .	—	80	—	90
1/3 " (1 ") kweeschu 3—	3	50	3	30	1/2 " (20 ") tabala . . .	1	35	1	60
1/3 " (1 ") meeschu 210—	2	25	1	80	1/2 " (20 ") schlihtu appiau . . .	—	—	—	50
1/3 " (1 ") anju . 110—	1	15	—	90	1/2 " (20 ") schah. zuhku gaff. . .	2	60	2	20
1/3 " (1 ") sirau 225—	2	50	2	20	1/2 " (20 ") krohna linnu . . .	1	75	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mitl. . .	2	20	2	15	1/2 " (20 ") brakka linnu . . .	1	30	1	—
1/3 " (1 ") bihdeletu " " . . .	3	—	3	—	1 muzzu linnu fehllu . . . 6 libdj	7	—	7	—
1/3 " (1 ") kweeschu mil. . .	3	50	3	75	1 " fillu	13	50	14	—
1/3 " (1 ") meeschu putraim. . .	3	—	2	50	10 puddu farkanas fahls . . .	5	—	5	—
10 puddu (1 birkawu) feena . 350—	4	—	1	50	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	15	4	60
1/2 " (20 mahrz.) kweesta . . .	3	25	3	—	10 " " smalkas " . . .	5	25	4	20

Brihw drifkett.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Oberlehrer G. Blaesé. Jensor. Zelgawá, tai 26. Webruar 1857.

Uwischu

Basnizas

Nr. 9.

peeliffums.

Sinnas.

1857.

Sinnas par jaunu skohlu.

Jaun-Laizenes muischā, Widsemmes Dp-pekālna draudse, pehrnaja wassarā weens jauns un brangs meitu skohlas-nams irr us-buhwehts, ko zeenigs draudses mahzitais Trew, Janwara mehnesi schi gaddā eefwehtija. No muischas us skohlas-nammu zaur birsi eedams, redsefi Kungu kapsehtu un tad ne tahl us pakalnu smuffā weeta arri to mahju ko nosauz par Mahrias-skohlu; bet kapehz tad tā nosauz? — to gribbu stahstih. Pee Jaun-Laizenes muischas peederr wairaf ka 200 fainneeki; tad gan ikkattris arri teits, ka tas nekahda gruhtha leeta ne buhtu bijusi tahdam leelam pagastam arri preeksch fawahm meitinahm weenu skohlas-nammu ustaifih, Deewam par gohdu un few pascheem par labbu, — jo ikkattris gan arri sinn, zeef dahrga manta irr weena prahtiga fainneeze. — Bet schis nams naw wis no pagasta usbuhwehts, — scho meitu skohlas-nammu likke pehrnaja gaddā usbuhweht zeeniga Jaun-Laizenes leelkunga mahsa, preilene Maria v. Wolff. Tapehz to nu arri nosauze par Marias-skohlu, un zeen. preilene ne ween to nammu usbuhweht likke, un ne ween skohlmeisteri par sawu naudu aplohne, bet arri wehl par sawu naudu schi zeen. preilene kahdus 10 bahrinu un nabbaga kalpu behrnus usturr un leef mahziht, — un kas no fainneekem gribb doht, teem tad arr tik ween usturru preeksch behrna waijaga doht, bet nekahdas maksas.

Schai skohlā teef mahzihts ne ween rakstih, lassih, rehlinahht un dseedahht, jo arri masas ehrgelites schai skohlā irr, bet arri wehrpt un

wissu zittu seewischku darbu tihri un glihti strahdahht kas pee mahjas buhschanas derrigs un waijadfigs. Deews tas Kungs lai swehti scho zeenijamu preilene laizigi un muhschigi un lai palihds arri tam skohlmeisteram tizzigi to Deewa wahreda sehllu behrnu firdis seht, ka arr zeeniga preilene warretu dauds augtus redseht un preezatees. D. P.

Saunas sinnas.

Te isteiksim, kahdi mahzitaji Widsemme 1856 gaddā jaunā ammatā eewesti tappusch. 22trā Janwara deenā Rihgas jaunakais mahzitajs Gustaw Blumenbach pee Dohmas basnizas, eewests tappis Limbaschu un Kattrihnes draudse. — 30. Janwara d. Smiltene mahzitajs Herrmann Moris Eduard Kugler Mas-Sallazes draudse eewests tappis. Smiltene bijis 10 gaddi un Laizenes draudse 6 gaddi. — Nowemberi 1856 Johann Julius Hugo v. Braunschweig eezelts tappis par Walmares Wespera mahzitaju. 1849 lihds 1850 gaddam bijis par mahzitaja paligu Embutes draudse Kurfemme, un kahdus 10 mehneschus bijis par Walmares mahzitaja paligu. — 11ta Merza d. Kandidahhts Robert Döringer eefwehtihhts un eewests tappis par Zahna basnizas Wespera mahzitaju un par Latweeschu mahzitaju Lehrpatē, jo ir tur irr masa Latweeschu Luttera draudsite, Lurrai taggad saws mahzitajs un nu buhs labbi aptohpta. — 23. Merza d. Wilh. Gottfr. Franzen, Pernawas-Fellinas draudses mahzitaja palihgs, Testamas (Tggauku) draudse eewests tappis un 23. Merza d. Kandidahhts

Ernst Behse par mahzitaja paligu Fellines pilfsatâ. — 27. Maija d. Rihgâ eefwehtihis un Slohkas draudse eewests tappis 4. Junija d. Gotthard Bierhuff. — 19. Juhlija d. Kandidahts Andreas Friedrich Lezius Walkâ eefwehtihis un 19. Augusta d. Walkâ-Dehrpates aprinki par mahzitaja paligu eewests tappis. — Dezemberi 1856 Dikkeles mahzitajs Johannes Heinrich Guleke, tur schis 10 gaddi bijis, eewests tappis Smiltene draudse. — 1857 Sigguldes draudse eewests tappis Reinhold Girgensohn, kas 1854 par mahzitaja paligu bijis Zehses-Walkas aprinki un pehz tam Kronstattê pee karra-tuggeem bijis par mahzitaju. — Lai tas Kungs nu baggati swehti scho Deewakalpu darboschahs sawas jaunâs draudses. C-3.

• Mihilais Awischu-avgahdatajs!

Juhsu 11to nummeri lassidams par Blatta mahzitaju, galwu esmu laufis, kas tas gan warretu buht, ka tee wahedi pawissam ne faeet kohpâ. Ier tã kã saresehgeta dsihja. Gallu uskehtris buhtu dohmajis, nu warrehs us kamoli tiht, bet ne kã! — jaw atkal truhksti. Paschu reisi man gaddijahs faeet ar paschu rakstitaju, kas tohs wahredus drikkles laidis. Schee man stahstija: effoht skrihwirim, kas tohs rakstus noskrihwejis missejees; paschã widdu leelaku pussi pawissam effoht pamettis. Tapehz schis stahjis til ihnsch effoht palizzis, kã daschkahrt fillis, kad widdus-gabbali apchsti, un aste pee galwas peedurta, — un nekam ne derroht. — Es luhdsu, lai man jelle isstahstoht, kas tee wahedi effoht, ko kschã flehpis. Kad schee man tã stahstija:

„Blatta mahzitajs labbu naudu bija man-tojis no kahda nomirruscha radda. Kad laudis to dabbuja sinnah, tad weens ohtes pee winna nahze un luhdsahs, lai winneem kahdu masumu aisdoht. Blatts ne leedsahs doht, tur waijadsiba bija. Bet pa-ihsu laiku wiss naudas-krahjums bija isdohts, un kad parahdneekem laiks peenahze, aisdohtu naudu Blattam atkal atlihdsinah, tad eeweslu

dauds bija, bet naudas mas. Blatts nezil ne atdabbuja no sawas naudas. Par to draugi winnu rahje, ka tahds mulkis bijis, sawu sklastu eemantotu naudu isdoht. Wansch atbildeja: Juhmanni rahjeet, bet mans prahts drohshs us Deewa wahrdeem pastahw. Ir muhsu Kungs un Pestitajs fakka: „Dohd tam, kas tewi luhds, un ne atraujees no ta, kas no tewim gribb ko aisnemt.“ — Scheem laudim irr truhkums wissas mallu-mallâs. Kad Deewam patiks minnus swehtih, tad gan mannim atdohs, ko teem esmu aisdewis. Es ne esmu dewis zilwekeem, bet Deewam, Winna prahts lai noteek!

Kad nu weens no winna draugeem isfauzajs: Mihilais mahzitajs, lai Deems juhfu tizzibu tahdu lihds gallam usturr, tad Blatts atbildeja: Kã tu fakki mannim effoht tizziba? Es til ko esmu eefahzejs eeksch tizzibas. Bet es redseju sawã laikã nabbagu atraitniti, — tai bija pateesi tizziba, — no tahs bija, ko mahzitees. Klauses, — es tewim stahstischi:

Ne tablu no schejenes tur pretti dsihwoja nabbaga atraitne sawã paschã namina; — nu jaw fenn pee Deewa aisgahjusi; ta gruhti sawu maifiti pelnijahs ar wehrpschanu, un zitteem tahdeem seeweeschu darbeem. Ne warr dohmah, zil fuhru maifi wianna ehde. Pee winnas namma bija mas dahrs, un dahrsã kahdas diwas woi trihs labbas leelas ahbeles. Tahs ahbeles bija winnas tehwa stahditas, un kad sawas azzis us tahm mette, tad preeziga daschkahrt ar assarahm sawu nelaila tehwu peeminneja. — Ruddens lailã, kad ahboli nahze gattawi, tad nahburgu (jeb kaiminu) puiseni bardeem ween peelihde, un ehde no tahs atraitnites ahboteem, zil winneem gribbejahs, bes ka ta atraitnite teem buhtu leegusi, woi tohs trauzejusi. Bet ne ween tã, es skaidri no sawa lohga redseju, — wezzite pee sawa lohga sehdeja pilnã darbã wehrpdama, un kad tee behni raddahs pee tahm ahbelem, un tohs trauzeja un kratitija, tad ta wezzite ne gahje tahdus negantus puisenus nodsiht, bet ar sawu rattinu pawissam

no lohga atkappahs, — tà kà bihdamees, ka tee behrni ne paliktu trauzeti, ja wiannu tur pee lohga mannoht. Un kad tee puifeni bija aisingahjuschi, tad atkal pee lohga nosehddehs.

Tas man bija brihnum's un mannim tà ka reebe. Es kahdu reisi zehlohs no sawas istabas, eelehzu dahrsà un tohs puifenus rahdams nodfinnu no tahm ahbelehem. Pehz tam eegahju pee tahs atraitnites un sahku wiannu bahrt par tahdu wiannas nebehdibu. „Seewa,“ tà es runnaju „juh's leela nebehdneeze; juh's laujeet tahdeem nejehdfigeem. behrneem juh'su ahbeles laupih't, un ne falkait neweenu taunu wahrdu. Bet ne ween tà, es arri esmu mannijs, — kad schee neganti puifeni nah't, tad juh's pawissam behdseet no lohga nohst, lai tee pilnà meerà juh'su ahbofus ehd. Woi tad jums pawissam ne nah't prahtà, zil garra seema mums gaidama, — un kur tas laiks, kad jauni augli raddisees? Woi juh's pawissam ne sinneet, sawas Deewa-dahwanas pataupih't? Zil baggatibas tad jums pee roh'kas, ka juh's tik aplam dewiga? Zums grubti jastrahda, lai sawu maissi pelnijeet, un tahdi neganti behrni juh's preeksch juh'su azzim drih'kt laupih't?“

Wozzite ar laipnigu waidstau manni usflattidama nehmahs atbildeht: „Mih'tais mahzitajs! ne-esseet tik dufmigi un ne barreet manni tik gauschi. Nahzeet labbat mannim lihds, un flattaitees, zil baggatigi Deews mannas ahbeles swehtijis ar augteem. Sawu speeki roh'kà wianna manni wedde pee tahm ahbelehem ais mahjas un ar speeki us augschu rahdidama, fazzija: Kaugeet, kà schee sarri noleekti ar auglu swarru, un zitti lihds pat semmei nolih'fufchi. Woi tad man bija leegt teem nabbagu behrneem to dalku sewim nent, ko Deews winneem tà peekahris, ka ar sawu roh'ku warr aisingneegt? — Es dohmaju tà: Deews laikam schohs sarrus tapeh'z noleezis, lai tahdi masi behrni warr peekluht klah't. Winneem zittur naw ko ehst, tapeh'z tee nah't manna dahrsà. Zil no scheem sarreem nolohbihs, tas winneem buhs. Un manna tizziba irr tahda: Bagga-

tais Deews ar sawu schelligu roh'ku tur augschà teem wirf sarreem atkal peeliks, ko scheem lei'jas sarreem ar behrnu roh'zinahm atnehmis. — Woi juh's, mih'tais mahzitajs, manni par tahdu mannu tizzibu gribbeet bahrt?

Es dohmaju pee sewis: Tahdu tizzibu es sewim arri wehletu, un aisingahju; peeminne-dams tohs wahr'diaus: Swehtigi irr tee, kas ne reds, un tomehr tizz.“

Mu, mih'tais Uwischu-appingdatajs, — Luhdsami eeleezret scho stahstu pilnigu juh'su Uwis'es,*) — ne ween galwu un kahjas, jo zittadi tas tih'ri tufsch's. Bet kad schis widdus-gabbals pee-eet klah't, tad dasch's labs sewim labbu mahzibu warr isnemt us tizzibas un mihlestibas wairoschanu.

D—b—r.

*) Kas scho stahstu wehl ne bij d'irdejuschi, ne lukt ne esscht mannijuschi, ta schis gabbals truh'ktoht. Tà manni zitti tel'fufchi.

Gottfrieds, nosauks par Dahwidu.

Wahzsemme kahds deewabih'jigs semneeks daudskahrt preezigà firdi mehde no sawas, fenn Deewa meerà duffedamas, mahtes tà stahstih't: pee stellehm wakkaròs austdama ta sehdeja un es, kas tobrihd wehl puika biju, tai blakkam sehdeju us gribdes, koh'ku kurpes greefdams. Mannai mahtei wiffa Salamana gudriba galwà bija, un Dahwida dseefmas zaur zaurim, ar dsilku, saprattigu garru, sin'naja skaitih't. Zhpaschi tahs jaukas Dahwida dseefmas 51mu, 90tu un 103schu ta al'lasch man preekschà skaitija, un kahdà wakkarà us man fazzija: dehlia mih'tais, schahs Dahwida dseefmas tewim audeklà ee-auschu celschà: krellu no ta dabbujis peeminni 90tu dseefmu: „Kungs mahzi muhs muhsu deenas tà skaitih't, ka meh's gudru firdi dabbujam,“ jo neweens zilweks ne sinn, woi tas krells, ko no rihta apwelk tam ne buhs par mirronu krellu. — Kahdà deenà, aitas no gannibahm mahjās pahrd'sinnis, teh'ws leelàs dufmàs soh'lus istabà spehre. Ar niknu nahburgu sti-pri ween bij fastrih'dejees, un ne mas ne bija

peelabbinajams. Dik to aitas fadsinnis jaw mahte durwis man pretti falka: dehlin tew buhs tehru apmeerinaht, eij runna tam us meeru. Mahte mihla, kà es to warru? jautadams waizaju. Mahte atbildeja: Kehninsch Dahwids arri aitu gans bija, bet dseedadams ta Kehnina Saula preekschà, tas launais gars no ta atstahje. Eij, apstahjees tehwa preekschà un skaiti tam kahdu no Dahwida dseefmahm. Gahju un 34to dseefmu skaitiju: „Es teikschu to Kungu allaschia, wiinna teikschana mannà mutte buhs weenumehr u. t. j. pr. Tehws isgahje ahra, un pehz masu brihtinu ittin rahms un meerigs eenahje. No ta laika, lai nu man gan Gottprihds bija wahrds, winsch man par Dahwidu nosauze. Kad atkal dusmas tam nahje, tad tuhlin man atkal bija nahkt un sawu 34tu dseefmu skaitiht.

Kad biju usaudsis un laiks nahzis schkirtees no mihkeem wezzakeem un deenesti eet, tad mahte paschu swehtu Bibbeli mannòs freklos eetinne, un man to dohdama, mihligi pee au-sim aiskahre un raudadama fazzija: Deewòs lai tew pasarga Dahwids! weens no scheem frekleem, warr buht, taws mirronu frekls buhs.

Schè feewas gan warr mahzitees; kà behrus audseht un kà wihrus dusmàs meerinaht, un wihti atkal warr mahzitees us to klausiht buhs, un ar to sawalditees, kad wels to gribb fajajt. Behrni muddigi ween lai Bibbeles perschus mahzahs no galwas un lai drohschi un preezigi tohs skaita, woi labbà woi launà deenà. Bet wissi mihli Awischu lassitaji lai irr sweizinati un lai preezigi un tizzigi gawile: „Es teikschu to Kungu allaschia, wiinna teikschana mannà mutte buhs weenumehr!“ — Lai zekamees mihku, swehtu Bibbeli no plauktina zelt, lai 34tu dseefmu no weetas lassam, skaitam, luhdsam.

G. G. . . . I.

Leeldeenas dseefma.

Rel. Jesus dshwo muhschigi!

1.

Nahwe fur taws dsellons irr?
Kur_nu tawa warreschana?
Krihtus, tew' no mums atschirr,
Winnam gobds un flaweschana!
Dshws no kappà isgahjis,
Winsch tew spehtu panehmis!

2.

Lai gan winsch zaur grehzneekeem
Krusta-stabbà nokants tappa;
Un no faweem mahzefkeem
Guldihòs tikke arri kappà:
Schodeen tal irr peezeblees,
Atkal dshws teem rahdijees! —

3.

Preeks, af preeks! ne isteizams,
Kahdu tee tai rihtà jutte!
Kaps atverrahs trihjedams,
Un ta Kunga swehta mutte
Sauz: „Maria ne bihstees!“
„„Es tas pats““ — jell apskattees!“ —

4.

Tapehz mehs wairf ne drebbam,
Ne par 'nahw' neds elles-mohlahm;
Jesus dshws, tam peederram!
Kas muhs raufs no wiinna rohlahm?
„Lai it mehs arr' nomirsim
„Taf ar Jesu dshwosam!“

—n—

Brihw drikkelt.

No jubrmallas-gubernements angitas waldischanas puffed: Oberlehrer G. Blaeke, Jensor. Jelgawà, tai 23. April 1857.

Uwischu

Missiones

Nr. 9.

peelikkums.

sinas.

1857.

2 gramatas Schulza mahzitajam atnahkufchas.

Zeenigs mahzitajs!

„Luhdseet tad taps jums dohts.“ Scha wahrda spehku schinnis deenas effam peedsihwojuschi, jo schohs leeldeenâs swehtklus preezigi swehtidami un sinnadami, ka abbas muhsu mihtas draudses lohti preezajahs pahr tahm sinnahm kas zaur Latweeschu Uwischem atnahk par missionareem; mehs abbas sawas draudses luhgusch, lai eemestu uppuri ikkats zil spehdams kahdu mihlestitas dahwanu preeksch missionareem. Lai gan nu pawassara laiks fur daschu jaw truhkums speesch, un grafihis truhkst, tad tatschu Deews tas Kungs tahs firdis ta lohziija, ka muhsu luhgshanu paklausidami un wehrâ likdami Pahwila wahrdu us Galatereem: 6, 9. „Lai mehs labbu pastrahdajam pee wisseem, bet wiss-wairak pee tizzibas draugeem,“ ikkats zil spehdams sawu mihlestitas dahwanu uppuri eemette. Wezz-Saules draudse pirmos un Saun-Saules draudse ohtrôs swehtkôs samette 16 rub. fudr. n. un scho naudu, jums zeenigs mahzitajs aisuhtidami, luhdsamees, nemmeet scho dahwaninu ar mihtligu firdi pretti un aisuhtteet to teem nabbaga missionareem, kurreem pehz Suhfu prahta schi narda wiss-wairak buhtu wajjadsiga, tohs kristigus braktus paganu starpâ no mums sweizindamus.

Jums zeenigs mahzitajs, wehl pateikdamees par Suhfu ruhpiju Uwischu apgahda-

shanu, jo lautini lassa Uwises ar firds-preeku, daschu ko no tahm mahzidamees un Deewu luhgdamees, lai Deews Suhf swehti un stiprina pee Suhfu darba. Paleeku

Suhfu ustizigo ammata braktis

Ed. Lusa, Wezz-Saules mahz.

Sirds mihtais ammata beedris Schulz!

Daschu reisi zitti no manneem draudses lohzeekem jums un zeen. Subbates mahzitajam pateizibu dewusch, par Suhfu Uwischu-sinnahm un par missionaru darbeem. Ar jo grehtu puhliu schee wihri, no mihta Deewa aizinati, to jauku, skaidru, swehtu Lutteratizibu issehj, lai arween wairak rastohs garigi Deewa stahdini tur, fur lihds schim pasfaules tumfiba un grehku-dadschi bij redsami.

Schee minneti draudses lohzeeki ne ween ar tukscheem wahrdeem scho sawu pateizibu rahdijusch, bet to apstiprinajusch ar dahwanahm, kas nahze no pasemmigas firds. Weenâ swehtdeenâ pee Latweeschu deewakalposchanas basnizas uppuri atraddu 3 rub. fudr. no weena deweja, ohtrâ 4 rub. fudr. ar to sihmi: „Preeksch missionareem.“ Tad wehl wezza mahte man atnesse pufsrubuli un bandineeks arri pufsrubuli, ta ka nu jums suhtu 8 rub. fudr.

Deews ar sawahm dahwanahm swehtihshahdus dewejus! — Das firdschehligais lai peeschkirr wehl zitteem tahdu prahtu un rohku, kas irr gattawa peepalihdseht, ka pee teem tumscheem lautineem Kristus gaischums sahksphdeht. Ja kats no muhsu draudses-lohzeekem par gaddu tiklai 10 kap. missionareem

par labbu uppuretu (un til dauds gan kates pufspuifis un katra rohkas-meitina warretu eetaupiht); — tad jaw Kursemmes un Widsemmes draudses warretu farwu ihpafchu missionari us sweschahm semmehm suhtiht. — Ka tahds pee Kristus peewests paganu zilweks wehl debbefis mums pateiktu par tahdu palihdsibu pee sawas dwehfeles ispestifchanas! Dsihwojeet weffeli!

Bahrbeles mahz. muisch. 8. Aprila d. 1857.

B—L.

A t b i l d e.

Abbas schihs grahmatas ar 16 un ar 8 f. rubekeem man atnahze weenâ deenâ, un zil spehdams pateizohht tē isteikfchu sawas dohmas kas mannim zehlahs preezadamees par scheem labbeem augteem, fo muhsu Awises til ihfâ laikâ jaw isaudsinajufchas. Wehl naw pufsgadda, ka muhsu Awises fahkufchas par missionaru darbeem stabstiht, un redsi pee mannim jaw kahdi 46 rub. atnesti — un tizzu to buhs pahy pilnigi wairak, kas man wehl naw sinami, bet pee draudses ganneem jaw buhs atnesti no kristigahm firdim un dewigahm rohkahm, kas ilgojahs pehz ta, ka „arri tee pagani tawâ gaischumâ, akKungs, ftaigatu“ (Jer. 60, 3.). Kad gads ar ta Kunga paligu buhs beigts, tad, tizzu, no muhsu mihsahm Latweeschu draudschm Kursemme un Widsemme labba naudas gubfnina buhs sakrahjufes, un pateefi gan buhs til dauds, ka kahdu nabbaga pagana dwehfeli ar to warrehs ispirkt un iswest no tumfibas un eewest swehtâ Kristus gaischumâ. Tadeht mums un pateefi arri dauds Awischu lassitajeem patiktu, kad itt wiffi Kursemmes un Widsemmes zeen. mahzitaji gaddu beidsoht un atkal Awises us jaunu gaddu apstelledami, mums atlaistu sinas par to, zil wiaku draudses par mihskeem missionareem schi gaddâ no kristigahm firdim dahwinahs un famests tappis. Kad to tad Awises isfluddinatum, tad schi buhtu ihsta gohda sinna, israhdidama, ka muhsu Latweeschu irr gan dewigi, zeenidami ta Apustuta

wahrdu kas fakka: Reem. 12, 11. 13. „Ne esseet kuhtri eeffch ta, kas jums jadarra; — un nahzeet paligâ tai waijadfiba to swehtu (leetu).“ Ka muhsu Latweeschu naw fihksti, bet ar dewigu rohku peeskreen, kur irr waijadfiba un palihdsiba jadohd, — to es, Awischu apgahdatais buhdams, pateefi warru apleezinah. So til ka Awises bij isfluddinahs nabbaga Subbatneeku pohsts ar ugguni, — tad jaw ne trubte kristigi deweji. Tapat bij, kad pee Engures juhmallas tee nelaimigeo sweijneeki noslihe; kad Klaipehdes pilfahs nodegge, kad Kursemmes augfchgallâ mahzitaja muischa ar ugguni aisgahje. Tadeht sinnu, ka arri muhsu mihtee missionari pee mums baggati dabbuhs plaut no muhsu Awischu druwinas; jo ta irr pateefi augliga druwa, kas isdohd wiffadus derrigus augtus, ja til to labbi kohp un ar labbu fehllu apsehj. Bet jo ta augliga, ar simtkahrtigeem augteem maksadama teem strahdneekem, teem gruntineekem un arri sweschineekem, (teem apgahdateem, lassitajeem, nelaimigeem un nabbaga paganeem tur tahlu sweschâs semmes), jo no firds jawehlejahs, ka schi druwa arri buhtu jo leela, ka schihs muhsu Awises jo deenas jo wairak dauds dauds lassitaju rohkas buhtu. Kad schihs lappinas buhtu ikkatras mahjâs, tad tiklai ihsti israhditohs, kahda labba druwa muhsu Latweeschu tauta, prohti, ka wehrts to kohpt un apstrahdabt, ka ta peenemm labbu fehllu un to preezigi isaudfina. Woi prohteet scho lihdsibu? Teikfeet, prohtam gan. Schulza mahzitajs gribb, lai itt wiffi Latweeschu lassâ schihs Awises, tad ne ween missionareem un nelaimigeem brahteem buhs preeks un palihdsiba, bet arri pafcheem Latweeschem wiffadi labbi augti papillam isaugs zaur to, ka lassohht teem nahks laizigs un garrigs gaischums, wiffadas derrigas mahzibas un pamahzifchanas un pafklubbinaschana us deewabihjigu un mahzitu laufchu gudribu un dsihwi un kas ween waijaga pee laizigas un muhschigas labklahfchanas. So tizzu un sinnu drohschi:

kas wissu gaddu sawas Awischu=lappinas ar
prahntu gohdam lassijis, tam sawa firdsdruwâ
dasch graudinsch buhs eekrittis, kas sahls
fluffam dihgnt un labbus anglus taifihnt. Bes
tam jaw neweens lassitais ne buhs palizzis.
Sakki pats! Woi naw teefa, ko te rakstijis
taws Schulz.

Wahzsemmes missionars Bonipazius.

(Stattees Nr. 8.)

Pabri par trihsdesmits gaddeem Bonipa-
zius sawu darbu ta ar Deewa paligu Essu-
un Eihringeru=semme bija strahdajis; tee elku-
deewi bija nogahsti un wissur kristigas drau-
dses bija zehluschahs, kur papreekschu tumfscha
paganu tizziba tauschu starpa bija waldijusi;
missionaris bija palizzis par bisskapu, kas no
Mainzes pilsehtas tahs jaunus zeltas draudses
ka tas wissu augstakais gans waddidams gan-
nija; bet bija pa scho laiku arri palizzis par
wihru ar balteem matteem, ar faleektu mug-
guru, jo eeksch teem 30 gaddeem dauds beh-
das un darba, dauds reifas un firdsehstus bija
peedsihwojis, un sawa wezzumâ stahweja
70 gaddes. Gan buhtu warrejis meerâ at-
pubhtees sawa dsihwibas wakkara! Bet dab-
bija dsirdeht, ka Ollenderu=semme, kur pa-
preeksch sawu missiones=darbu bija strahdajis,
wehl papilnam tumfschu paganu dsihwojohnt;
Deewa gars winnu flubbinaja turp no=eet un
to Ewangeliumu tur fluddinahnt, ta ka preeksch
30 gaddeem to bija darrijis. Winsch to sin-
naja, ka tas winnam tas pehdigais zeksch schè
wirf semmes buhschoht un to ar skaidreem
wahrdeem arridsan saweem draugeem isteize;
winsch itt ihpaschi pawehleja lai tanni lahde
kur tahs grahmatas, ko lihdsi nehme, tikke
eepakkatas, arri to krellu eeliktu ar kureru
gribbeja aprakts tik. Un ta winsch sawu
nammu Mainzes pilsehta aplohpiis atwaddi-
jahs no saweem mihteem draugeem un pa leelo
Reines=uppi ar kuggi dewahs us Ollenderu-
semmi. Lihds ar winnu gahje dauds beedru

un winnu starpa arridsan bija tas jaunais
prinzis Gregors. No Ollenderu=semmes winni
laidahs gar jubras mallu us wakkara puffi
pee Friseescheem. Schè peederreja arridsan
pee Wahzu tautas, bet lohti tumfschi,
nemahziti laudis, kas ewangeliuma fluddina-
schanai jaw dauds reifehm bija prettim turre-
juschees. Nu Bonipazius ar saweem beedreem
sawu darbu eefahze un Deews tas Kunz's bija
lihds ar winneem. Ta ka tobrihd Essu= un
Eihringeru=semme tas bija bijis, — tapat ar-
ridsan schè pee teem Friseescheem notikke.
Wehl gads ne bija pagallam, tad jaw kahds
tuhkstohts bija kristihts; — tik spehzigu Dee-
wa wahrdi no scho leezineeku muttehm atskan-
neja! Bonipazius kahdureif ne tahsi no Do-
linges pilsehtas pee Bordenes uppes ar saweem
beedreem sawas teltis bija uszehlis, un tee
Friseeschi leela pulka nahze us scho lehgeri klau-
fitees ko tee missionari fluddinaja. Arri te leels
pulk tikke kristihts. Bonipazius nolikke kah-
du deenu, kurrâ teem kristiteem bija eefwehti-
teem tapt. Kad nu ta deena tik turu wehl ne
bija, tad tee laudis gahje us mahjahm, un
Bonipazius ar saweem beedreem atstahje wee-
nu paschu tanni lehgeri. Kad ta eefwehtischa-
nas deena atspihdeja, tad lihds ka faulite tik
ko bija uslehkusi, leels trohkfnis zekahs leh-
geri. Leels pulks to paganu Friseeschu apbrun-
nohts ar schkehpeem un sohbineem wekkahs
scheem Deewa kalpeem wirsû, lahdedami un
breesmigi draudedami ka Bonipaziu ar wis-
seem winna beedreem nosittischoht, tapehje ka
tik dauds no winnu brahleem effoht pahrrun-
najuschi tohs elku deewus atstahnt un likt kristi-
tees. Bonipazium bija arridsan pulzinsch ap-
brunnotu kalpu lihds; schè tik ko to trohkfnis
un to brunnu=lehrumu isdsird, tad tuhliht
sohbinus sagrahbuschi islehje no sawahm tel-
tim ahra, ka tohs missionarus warretu aisstahweht
prett teem breesmigeem paganeem. Arri Bo-
nipazius iseet no sawas telts, tee missionari
sapulzejahs wissi pee winna, un kad eerauga
ka winna kalpi jaw taifahs sahlt kantees ar
teem paganeem, tad winsch teem uskleedse:

„Behni turreet meeru, fargaitees no kaufchanas! Zuh's sinneet ko swehti raksti mahza, ka mums ne buhs kaunu atlihdsinaht. Ta deena ko jaw fenn gaididami effam gaidijufchi nu irr atspihdejusi, tas laiks muhsu atschkirschanas irr klabt. Effet spehziigi eeksch ta Kunga! zerreet us wiinu, winsch juhsu dwehseles ispestihs! — Tad wehrsees pee farweem beedreem tohs pamahza ar tehwa wahrdeem fazidams: „Brahli turreet drohschu firdi, un ne bihsteetes no teem kas to meesu nokau, bet juhsu dwehseles ne spehj nokaut! Effet lihgsmi eeksch ta Kunga un metteet faru zerribu us wiinu! Pehz ihfa brihtina winsch jum's dohs to algu tahs muhschigas atlihdsinafchanas, un juhs usnems pee teem engeleem farwos debbesu-mahjoklos. Ne leezeet peewiltees no schahs pafaul'es neeku leetahm, un ne behdajeet to paganu fahrdinafchanas. Tas nahwes-spehreens tik azzumirkli's ween, — bet lihds ar Xristu meh's muhschigi gamilefim!“ — Winsch tik ko schohs wahrous bija isrunnajtis, tad jaw tee pagani ar farweem schlehpeem un so'obineem winneem nahze wirsu. Bonipazius stahweja meerigi, Deewu pecluhgdams. Winnam bija ewangeliuma grahmata rohka, un kad weens no teem paganu slepkaweem winnam to nahwes-zirteenu dewe, tad pee semmes krisdams ar to swehtu grahmatu faru galwu aplahje. Lihds ar wiinu 52 no winna beedreem tikke nokauti. Tad tee pagani lausehs wiinu teltis eekschä, un wissu islaupijufchi panahme arri tahs lahdes lihds, fur to missionaru grahmata's bija eepakkatas, dohmadami ka tur papilnam selta un sudraba atraddischoht. Dannis kuggos wiini dabjuja to wiinu, ko tee missionari sewim biju lihds neh-mufchi, un to paschu dserdami tik breefmigi peedsehras, ka nu leels stihdinsch wiinu starpa zehlehs par tahm laupitahm leetahm. Wiini

schkibras us diwahm daktahm, kas no eefahkuma ar wahrdeem ween stihdejahs, — bet tad farus sohbinus un schlehpus fagrahbuschi breefmigi sahze kautees, ta ka dauds no winneem tikke nosisti. Weens pulks tikke pagalam isnihzinahs, un nu tee kas bija uswinne-jufchi taifjahs tahs lahdes ismekleht fur zerreja seltu un sudrabu dabhuhs. Bet af zil dufsmigi wiini palikke, kad tahs lahdes atweh-rufchi tahdu mantu ne atradde ka wiini bija zerrejufchi, bet grahmata's ween, kas gon dahrgakas bija pah'r wissu pafaul'es seltu un sudrabu, bet kas scheem tumfscheem nemahziteem paganeem itt ne lam ne geldeja. Wiini tahs grahmata's pa semmi iskaisijufchi un farwas dufmas dublos samihdijufchi aisgahje prohjam, brehkdami un fleegdami ka plehsigi swehti.

Tas wiss notikke 5ta Zuhni d. 755ta gadda pehz muhsu Kunga un Pestitaja peedsimfchanas. Nu juhs sinnafeet kadeht schi deena teek nosaukta par Bonipazius deenu. Un kad nu aispehrnaja gadda rittigi 1100 gaddi palikkufchi, ka schis leelais Wahzsemmes missionaris farwa muhscha zekku ar affins leezibu pabeidsis, tad gan saprohtam kadeht Wahzsemme dauds weetäs us to deenu missiones-swehtkus swehtijufchi. Lai Deews dohd, ka tee missionari, kas arridsan muhsu deenas us tahtahm semmehm aiseet tohs tumfschus paganus mahziht, tik pat drohschi tizziba, un padewigi lihds nahwei rahditohs ka Bonipazius. Par to mums Deewu buhs pecluhgt, un ar pateizibu wiinu flaweht, ka winsch — tas Kungu Kungs — muhsu tehweem tahdus wihrus suhtijis, kas faru dsihwibu ne taupidami lihds nahwei to sluddinaja, kas wehl taggad mums tas weenu weenigais eepreezina-tais irraid dsihwojoht un nomirstoht.

H—r.

B r i h w d r i k k e h t .

No submallas-gubernementis auktas waldischanas ruffes: Oberlehrer G. Blaesé, Zensur. Selgawä, tai 30. April 1857.